

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: Διεθνής Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Εξάμηνο: Στ' ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ
Περίοδος 2018-2019

Διδάσκοντες: Καθηγητής Χ. Ταγαράς
Επικ. Καθηγήτρια Ντ.Μ. Μαρούδα
(συμμετοχή υπ. Δρ. Φ. Παπαδεράκη)

Syllabus Μαθήματος

I. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ

**A. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ:
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ**

B. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

1. Το σύστημα του ΟΗΕ

α. Όργανα και μέθοδοι προαγωγής/προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ειδικότερα τα όργανα του Χάρτη (με έμφαση στο Συμβούλιο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου)
β. Τα συμβατικά όργανα

- Τα Διεθνή Σύμφωνα του 1966

- Άλλες πράξεις (γενικού και ειδικού χαρακτήρα π.χ. για γυναίκες, παιδιά, διακρίσεις κλπ)

2. Ειδικευμένες Οργανώσεις (ΔΟΕ, ΟΥΝΕΣΚΟ κλπ)

3. Το Καταληκτικό Κείμενο του 2005 και η ευθύνη προστασίας

4. Agenda 2030 –Δικαιώματα του Ανθρώπου και Ανάπτυξη

Γ. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Η Ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική: Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΑΣΕ, Ευρωπαϊκή Ένωση

2. Το Δι-αμερικανικό Σύστημα: η Αμερικανική Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

3. Το Αφρικανικό Σύστημα: Αφρικανικός Χάρτης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Λαών

Δ. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Θεσμικό πλαίσιο και ταυτότητα του συστήματος της ΕΣΔΑ

2. Ο χαρακτήρας της ΕΣΔΑ

3. Το πεδίο εφαρμογής

α. Τα δεσμευόμενα κράτη και η έννοια της «δικαιοδοσίας» κατά το άρθρο 1

β. Τα προστατευόμενα πρόσωπα

γ. Τα προστατευόμενα δικαιώματα

4. Μηχανισμός ελέγχου : διαδικασία – έκδοση απόφασης και έλεγχος συμμόρφωσης

α. Η πρώην Επιτροπή

β. Το Δικαστήριο

γ. Η Επιτροπή Υπουργών

5. Εμβάθυνση σε συγκεκριμένα δικαιώματα που εγγυάται η Σύμβαση (δικαίωμα στη ζωή, απαγόρευση βασανιστηρίων, δίκαιη δίκη, ιδιωτική ζωή, θρησκευτική ελευθερία, προστασία της περιουσίας)

6. ΕΣΔΑ και Ευρ.Ενωση

7. Η εφαρμογή της ΕΣΔΑ στην Ελλάδα

II. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ-ΕΡΓΑΣΙΕΣ)

Ζητήματα μειονοτήτων

ΕΣΔΑ και πρόσφυγες

Το δικαίωμα στο περιβάλλον

Ένοπλες συρράξεις και Δικαιώματα του Ανθρώπου

Οι περιορισμοί των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Internet και Δικαιώματα του Ανθρώπου /Mass Surveillance και Δικαιώματα του Ανθρώπου

Τρομοκρατία και Δικαιώματα του Ανθρώπου

Διακρίσεις-Ρατσισμός- Μισαλλοδοξία

Νομολογία ΕΣΔΑ /ΕΔΔΑ

A. Διακρατικές προσφυγές

- Κύπρος κατά Τουρκίας Τέταρτη Διακρατική Προσφυγή
- Δανία, Ολλανδία, Σουηδία, Νορβηγία κατά Ελλάδος
- Γεωργία κατά Ρωσίας
- Ουκρανία κατά Ρωσίας (2 προσφυγές)
- Γεωργία κατά Ρωσίας

B. Ατομικές προσφυγές

Λοϊζίδου κατά Τουρκίας - Ξενίδη-Αρέστη κατά Τουρκίας - Δημόπουλος κ.ά. κατά Τουρκίας - Aktinar κατά Τουρκίας - Κοκκινάκης κατά Ελλάδος - Aksoy κατά Τουρκίας - Bankovic κατά Βελγίου κ.ά και Isaa κατά Τουρκίας - Behrami κατά Τουρκίας - Emin κατά Ελλάδας - Βαρνάβας κ.ά. κατά Τουρκίας - Κοποπον κατά Λετονίας - Natchona κατά Βουλγαρίας - Yatzilar κ.ά. κατά Ελλάδος - υπόθεση Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά Τουρκίας - Agga κατά Ελλάδος και Serif κατά Ελλάδος - Ουράνιο Τόξο κατά Ελλάδος, Bekir Usta κατά Ελλάδος - Piascu κατά Μολδαβίας και Ρωσίας - Mamakulov κατά Τουρκίας - MMS κατά Βελγίου και Ελλάδας - Hirsi κατά Ιταλίας - Rahimi κατά Ελλάδας - LE κατά Ελλάδος (21.1.16, trafficking, άρθρο 4 ΕΣΔΑ) - Chodwry κατά Ελλάδος (Μανωλάδα) - Βαλλιανάτος κατά Ελλάδος (σύμφωνο συμβίωσης) - Khlafia κατά Ιταλίας - Berlusconi κατά Ιταλίας - Molla Sali κατά Ελλάδας (εφαρμογή Σαρίας)

III. ΣΥΓΓΡΑΜΑΤΑ

Στ. Περράκης, Διαστάσεις διεθνούς προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου, Εκδ. Ι. Σιδέρη, 2019 [ΣΤΗΝ ΥΛΗ ΟΛΟ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΕ ΛΑΤ. ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΦΡΙΚΗ]

Λίνος – Αλέξανδρος Σισιλιάνος (επιμ.), Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Ερμηνεία κατ' άρθρο -Δικαιώματα – Παραδεκτό – Δίκαιη ικανοποίηση – Εκτέλεση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2013, σελ. 817 [δανεισμός από Βιβλιοθήκη ΕΚΕΚΔΑΔΔ)

IV. ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ Τρίτη 11.00-2.00 Αίθουσα 102	
Τρίτη 26 Φεβρουαρίου	Η Διεθνής Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: Εισαγωγικά
Τρίτη 5 Μαρτίου	Η προαγωγή και προστασία δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οργάνωση Εργασιών –Φροντιστηρίων –Προετοιμασία Εικονικής Δίκης
Τρίτη 12 Μαρτίου	ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 1. Το σύστημα του ΟΗΕ - Όργανα και μέθοδοι προαγωγής/προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου α. <i>Τα όργανα του Χάρτη (μ' έμφαση στο Συμβούλιο δικαιωμάτων του Ανθρώπου)</i> β. <i>Τα συμβατικά όργανα</i> - Τα Διεθνή Σύμφωνα του 1966 - <i>Άλλες πράξεις (γενικού και ειδικού χαρακτήρα π.χ. για γυναίκες, παιδιά, διακρίσεις κλπ)</i> 2. Ειδικευμένες Οργανώσεις (ΔΟΕ, ΟΥΝΕΣΚΟ κλπ) 3. Το Καταληκτικό Κείμενο του 2005 και η ευθύνη προστασίας 4. Agenda 2030 –Δικαιώματα του Ανθρώπου και Ανάπτυξη
Τρίτη 19 Μαρτίου	Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 1. Η Ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική: Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΑΣΕ, Ευρωπαϊκή Ένωση 2. Το Δι-Αμερικανικό Σύστημα: η Αμερικανική Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 3. Το Αφρικανικό Σύστημα: Αφρικανικός Χάρτης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Λαών
Τρίτη 26 Μαρτίου	Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ 1. Θεσμικό πλαίσιο και ταυτότητα του συστήματος της ΕΣΔΑ 2. Ο χαρακτήρας της ΕΣΔΑ 3. Το πεδίο εφαρμογής α. <i>Τα δεσμευόμενα κράτη και η έννοια της «δικαιοδοσίας» κατά το άρθρο 1</i> β. <i>Τα προστατευόμενα πρόσωπα</i> γ. <i>Τα προστατευόμενα δικαιώματα</i>
Τρίτη 2 Απριλίου	4. Μηχανισμός ελέγχου : διαδικασία – έκδοση απόφασης και έλεγχος συμμόρφωσης α. <i>Η πρώην Επιτροπή</i> β. <i>Το Δικαστήριο</i> γ. <i>Η Επιτροπή Υπουργών</i>
Τρίτη 9 Απριλίου	5. Εμβάθυνση σε συγκεκριμένα δικαιώματα που εγγυάται η Σύμβαση (δικαίωμα στη ζωή, απαγόρευση βασανιστηρίων, δίκαιη δίκη, ιδιωτική ζωή, θρησκευτική ελευθερία) 6. ΕΣΔΑ και Ευρ.Ενωση
Τρίτη 16 Απριλίου	7. Η εφαρμογή της ΕΣΔΑ στην Ελλάδα

Τρίτη 7 Μαΐου	<u>ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ) + σχετική νομολογία ΕΛΛΑ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Ευάλωτα πρόσωπα /ομάδες Ζητήματα μειονοτήτων - ΕΣΔΑ και πρόσφυγες <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Ρατσισμός, μισαλλοδοξία, Διακρίσεις - ΡΟΜΑ, ΛΟΑΤΚΙ, Γυναίκες, παιδιά
Τρίτη 14 Μαΐου	<u>ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ) + σχετική νομολογία ΕΛΛΑ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Οι περιορισμοί των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Το παράδειγμα του περιορισμού στο δικαίωμα στην έκφραση
ΠΡΟΟΛΟΣ Σαβ/Κυριακή 18/19 Μαΐου	<ul style="list-style-type: none"> - 24 ωρών διαγώνισμα με «ανοικτά βιβλία» πάνω σε θέματα των Φροντιστηρίων
Τρίτη 21 Μαΐου	<u>ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ) + σχετική νομολογία ΕΛΛΑ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Δικαιώματα του ανθρώπου σε έκτακτες καταστάσεις /αναταραχές / ένοπλες συρράξεις <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Τρομοκρατία και Δικαιώματα του Ανθρώπου /σεμινάρια φοιτητών
Τρίτη 28 Μαΐου	<u>ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ) + σχετική νομολογία ΕΛΛΑ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Internet και Δικαιώματα του Ανθρώπου - Mass Surveillance και Δικαιώματα του Ανθρώπου - Επισκόπηση στη δεύτερη γενιά προστασίας των δικαιωμάτων του Ανθρώπου: Η περίπτωση του φάσματος προστασίας των πολιτιστικών δικαιωμάτων
Τρίτη 4 Ιουνίου	<u>ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ) + σχετική νομολογία ΕΛΛΑ</u> <ul style="list-style-type: none"> - Κράτηση, Βασανιστήρια, Θρησκευτική Ελευθερία, Κοινωνικά Δικαιώματα, κ.α. βάσει των εργασιών που θα δηλωθούν

Διδάσκοντες

<p>Χάρης Ταγαράς Καθηγητής Αρ. Γραφείου ΣΤ4, ώρες Ώρες υποδοχής Τετάρτη 11-12 (και κατόπιν συνεννόησης στο Email htagaras@pt.lu)</p>	<p>Μαρία-Ντανιέλλα Μαρούδα Επικ. Καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου Αρ. γραφείου: Γ12 ΔΕΣΚοι -βιβλιοθήκη ΕΚΕΚΔΑΑΔ ώρες υποδοχής: Τετάρτη 14.00-15.00 e-mail: danmarouda@hotmail.com</p>
--	---

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ υπ. Δρ. Φ. Παπαδεράκη (σε 3 ομάδες: Τρίτη, Τετάρτη, ή Πέμπτη σε συνέχεια συνεννόησης)